

Slovenski hmeljar

Prvi strokovni list za hmeljarstvo * Glasilo
Hmeljarske zadruge, r. z. z. o. z. * Izhaja
redno vsak drugi petek * Naročnina letno
20 din, za inozemstvo 40 din, posamezna
številka štane 2 din * Uredništvo in uprava:
Celje, Cankarjeva ulica 4 — Telefon št. 196

Leto X.

Celje, 9. junija 1939

Štev. 12

Peronospora

Toliko smo že pisali o tej, gotovo najbolj nevarni bolezni hmelja, da menda res ni več potrebno vsega zopet ponavljati. Saj nam je peronospora že nekajkrat temeljito skvarila in deloma tudi uničila pridelek tako, da jo že vsak hmeljar pozna. Zaradi nje smo si morali nabaviti številne škropilnice in je redno škropljenje hmelja z bakrenimi sredstvi proti tej zahrbtni bolezni postalo prav tako potrebno kakor škropljenje vinske trte. In vendar mnogi še vedno podcenjujejo nevarnost peronospore in še vedno ne zaščitijo svojih nasadov pravočasno in pravilno proti tej bolezni. Nekateri še vedno šele potem mislijo na obrambo, ko je hmelj že v cvetu ali pa celó šele potem, ko že prično rjaveti kobule in je že prepozno. Prav to pa je v največjo škodo njim samim in vsem skupaj. Peronospora je namreč huda bolezen, ki jo je treba v kalj zatreti. Če pušiš, da se razpase, je potem zatiranje mnogo težavnejše, mnogo dražje in pri tem še manj uspešno. Prepodi sovražnika od hiše takoj, ko se pojavi, ne pa šele potem, ko ti je že razdejal domačijo!

Proti peronospori zaščitimo rastlino hmelja na ta način, da jo poškropimo z raztopino bakrenih sredstev, torej modre galice z apnom ali pa enega ali drugega bakrenega apna. Kdaj in kako pa moramo škropiti?

Zimske klice peronospore pri ugodnem vremenu okužijo rastlino hmelja že takoj spomladi. Bolezen se pojavi tedaj v obliki kuštrovcev, ki jih moramo pridno zbirati in sežigati, in pa v obliki madežev na listih, ki se, prvotno modrikasti, vedno bolj večajo, rjave in sčasoma povzročijo, da se celi listi posušijo in odpadajo, drug za drugim. Ta listna peronospora, kakor jo imenujemo, na videz ne povzroči znatnejše škode. Saj listja ima hmelj dovolj in tudi če ga uniči nekaj peronospora, še ni taka sila, glavno je, da kobule ne porjave! Tako

mislijo nekateri, vendar je zadeva docela drugačna.

Če pustimo kuštrovce in listno peronosporo, da se nemošteno širi dalje, se razvije nešteto letnih klic te bolezni, ki okužijo potem cvet in kobule. Za nekaj listja končno res ne gre, toda gre predvsem zato, da preprečimo rjavenje kobul. In prav zato je neobhodno potrebno uničevati kuštrovce in zatirati že listno peronosporo, da nam potem ne okuži cveta in kobul.

Ne bodimo torej kakor potniki v čolnu, ki je začel zatekati. Opazili so to vsi, pa se niso brigali, češ nekoliko vode v čolnu ne bo škodovalo. Le eden jo je pričel zajemati in zlivati, drugi pa so se

HMELJARJI!

Vsak kmetovalec in še prav posebno hmeljar mora vedeti, da je najcenejše tisto gnojilo, ki prinese največ koristi, a to je

ČILSKI SOLITER

najboljše dušičnato gnojilo, ki se trosi spomladi za gnojenje vseh kulturnih rastlin, posebno dobro pa deluje pri hmelju.

Okoli vsake korenike hmelja je treba potrositi po 1 žlico čilskega solitra takoj, ko hmelj odžene iz zemlje. Drugi enaki obrok je treba dati h koncu maja in morebiti tretji, če je to potrebno, h koncu junija ali v začetku julija.

Torej s porabo le male količine tega gnojila dosežemo obilen uspeh.

Čilski soliter prvovrstne kakovosti se dobi po ugodni ceni pri Kmetijski družbi v Celju in Mariboru, v trgovini J. Krašovic in I. Vizovišek v Žalcu ter M. Krašovic v Braslovčah.

Vagonske pošiljke in vsa potrebna navodila pa razpošilja I. Cerinić, Karlovac.

mu smejali. Voda pa je pritekala vedno hitreje, samo eden pameten ji ni bil kos, drugi pa so se prijeli posla šele, ko je bilo vode že pol čolna. Toda bilo je že prepozno, voda je pritekala vedno bolj, niso ji bili več kos in so se potopili. Če bi pa takoj pritegnili vsi, bi lahko čoln izpraznili, malenkostno škodo popravili in se rešili brez večjih težav. Samo eden pameten pa ni mogel rešiti vseh. In prav tako je s peronosporo. Nikar ne čakajmo, da se razmnoži in razpase, temveč pritegnimo takoj v začetku složno vsi, pa bomo rešili naše nasade brez večjih težav te nevarne bolezni. Če pa bomo čakali, bomo lahko potem v cvet in kobule škropili in škropili z vedno večjimi stroški, pa še komaj rešili le nekaj, ostalo pa bo rjavec ali vsaj »šek«. Škropimo torej zaščitno proti peronospori takoj, ko se pojavi!

In kako je letos s peronosporo?

Spomladansko vreme je bilo letos za razvoj peronospore zadnjih nekaj tednov zelo ugodno: vlage dovolj in tudi preveč hladno ni bilo. Zato pa tudi najdemo sledove listne peronospore skoro v vseh nasadih. Zato pa naj nihče več ne podcenjuje nevarnosti, temveč naj vsak, ki hoče pridelati lep zelen hmelj — in to hočemo menda vsi — takoj poškropi svoje nasade zaščitno proti peronospori, da zaduši bolezen in nam potem peronospora na kobulah tudi pri zanj še tako ugodnem vremenu ne bo mogla povzročiti občutnejše škode!

Kak pa škropimo in s čim? Rabimo na vsak način dobro škropilnico, da škropimo res z močnim pritiskom in na ta način razpršimo škropivo v fino meglo, ki obviije vso rastlino. Paziti moramo zlasti, da poškropimo tudi spodnjo stran listov in temeljito vse mlade vršičke. Škropimo z 1 % raztopino modre galice in apna, ki je pravilno pripravljena do danes še vedno najučinkovitejše sredstvo zoper peronosporo. Kako to raztopino pravilno pripravimo, smo že ponovno in izčrpno pisali. Ker pa priprava pravilne raztopine modre galice z apnom nikakor ni enostavna, se hmeljari povsod vedno bolj poslužujejo bakrenega apna. To raztopino pripravimo tako, da na 100 l vode zamešamo 1 kg bakrenega apna. Najcenejše pa izhajamo, če škropimo s koncentriranim bakrenim apnom Ob 21 ali Nosperal-om, ki ga na 300 l vode zamešamo 1 kg, oziroma 33 dkg na 100 l vode. Vsakemu škropivu pa primešajmo na vsak način tudi $\frac{1}{4}$ l Galertola, da bo bolje učinkovalo in bolje držalo tudi ob deževnem vremenu. Galertol je namreč posebna galerta kleja, ki poveča lepljivost škropiva, da ga tudi hud dež ne izpere izlepa;

poleg tega pa se nekatere sestavine Galertola spoje z bakrenim škropivom in prav znatno povečajo njegovo učinkovitost proti peronospori.

Na delo torej, hmeljarji! Peronospora je tu, ne pustimo, da se razširi dalje in nam potem skvari pridelek in ceno. Bodimo pametni in pritegnimo takoj vsi ter odženimo sovražnika še preden nam je uničil ves naš up in naše nade.

Koliko so skrčili?

Pred nekaj meseci so dvignile precej zanimanja vesti, da bodo v tistem delu bivših čeških hmeljskih okolišev, ki so že lani pripadli Nemčiji, torej Žatec, Uštěk in Duba, skrčili površino nasadov za celih 40 %. Mnogi so bili namreč mnenja, da bodo se danjo površino nasadov skrčili malo manj kot za polovico. To bi seveda res nekaj izdalo in mogočno odjeknilo na svetovnem hmeljskem trgu. Toda ni bilo mišljeno tako in smo zato v predzadnji številki našega lista izčrpno razložili, da bo nameravano skrčenje površine nasadov v teh krajih znašalo dejansko kaj malo. In kakor posnemamo iz zadnjih poročil, je temu res tako, le pogledjmo!

Kakor poročajo, so v nemškem delu okoliša Žatec in Uštěk skrčili lansko površino nasadov le za približno 12 %, skupno za 950 ha. Računajo, da bo znašal pridelek hmelja v teh krajih poslej za 10.000 stofov manj. Celotna slika pa je še nekoliko drugačna. Nemški del okoliša Žatec bo imel poslej okroglo še 5000 ha hmeljskih nasadov, Uštěk 1140 in Duba 150 ha, skupno bo torej ostalo v teh krajih, ki so bili že lani priključeni od bivše ČSR k Nemčiji, 6290 ha. V ostalem delu bivše Češkoslovaške, torej v sedanjem protektoratu, pa se površina nasadov sploh ni skrčila in znaša baje slej ko prej 4270 ha. Celokupna površina nasadov v bivši Češkoslovaški je znašala lani 11.385 ha, sedaj po napovedanem in izvršenem krčenju pa je ostalo skupno v teh hmeljskih okoliših še 10.560 ha, torej le za 825 ha manj. Kakor razvidno, je bil torej tozadevno naš račun pravilen in je skrčenje nasadov le malenkostno.

Ponovno poudarjamo, da prisilno krčenje hmeljskih nasadov ne gre nikjer prav od rok in se tudi pri največjem bobnanju nasadi le malo skrčijo. Tudi tozadevne nagrade ne izdajo dosti. Vsekakor pa je že v vseh državah, izvzemši Poljsko in Jugoslavijo, dosežena vsaj stabilizacija površine hmeljskih nasadov, četudi je svetovna površina nasadov še vedno velika dovolj, da pri količkaj obilni letini dá več pridelka kakor pa znaša svetovna poraba hmelja.

Razno

Iz bivše ČSR so izvozili v letu 1938 skupno 41.714 stofov hmelja v vrednosti 80.489.000 Kč in 48 stofov lupulina v vrednosti 301.000 Kč. Največ hmelja so izvozili iz ČSR predlani v Ameriko.

Hmelja iz Poljske na Holandsko se izvaža vedno več. Tako so izvozili lani iz Poljske na Holandsko že 720 stofov hmelja, dočim predlani le 166 stofov. Istočasno pa je uvoz češkega hmelja na Holandsko nazadoval in je znašal lani le še 1600 stofov, dočim predlani še 3000 stofov.

Konsum piva v Ameriki nazaduje in je znašal lani 5.081.542 hl manj kakor predlani. Izgleda, da bo konsum piva v Ameriki letos še nazadoval.

Kje največ dežuje? Kakor so ugotovili, je najbolje deževno mesto na svetu gora Waialeale na otoku Kanai v havajskem otočju. Tu imajo namreč povprečno letno skoro 12 m padavin.

Napačno je

1. Če ne okoplješ hmeljišča vedno takoj, ko je potrebno.
2. Če gnojiš svoje nasade hmelja preveč samo z dušičnatimi gnojili.
3. Če ne zatiraš peronospor pravilno takoj, ko se pojavi.

Pravilno je

1. Da okoplješ hmelj vedno takoj, če dež zbije zemljo in jo sonce zapeče, da se napravi skorja. To je namreč nujno potrebno zato, da dobi dostop zrak, da se morejo razkrajati hranilne snovi in priti rastlini v prid. Okopati je treba hmelj vedno tudi takoj, če je preveč zapleveljen. Tudi prvič osipati bo že treba, kajti če ostane suho vreme, kmalu ne bo šlo več tako lahko.
2. Da ne gnojiš hmelju preveč samo s solitrom ali sečnino ali pa ga zalivaš samo z gnojnico. V tem primeru boš namreč dobil fiste velike in nemarne bledozelene kobule, ki jih ne želiš in jih noben kupec ne mara. Hmelju je namreč treba tudi fosforja in kalija, dušika pa ne preveč.
3. Da takoj sedaj, ko se je pojavila peronospora na listih, pravilno poškropiš vse svoje nasade zaščitno proti tej bolezni. Nikar pa ne pozabi primešati na 100 litrov škropiva vedno tudi $\frac{1}{4}$ l Galertola, da bo škropivo držalo tudi ob deževnem vremenu in sploh bolje učinkovalo.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Stanje hmeljskih nasadov je precej neenakomerno. Večinoma je dosegla rastlina do 3 m visoko, v nekaterih pa tudi že blizu vrha opor, dočim je v nekaterih pozno rezanih še precej nižje. Bolhači so večinoma izginili, nalet uši je opaziti le sem ter tja v obrobni nasadih, nevarnejši so le sledovi peronospor, ki so se pri ugodnem vremenu za to

Hmeljarji!

Tekom zadnjih let se je proti peronospori na hmelju odlično obnesel

NOSPERAL (OB21)

Kljub naraščajočim cenam bakra, ga – dokler traja zaloga – dobite po isti ceni kakor lani pri

HMELJARSKI ZADRUGI V ŽALCU

bolezen pojavili v mnogih nasadih, vendar je zaščitno škropljenje že v polnem teku. Rastlina je v splošnem prav krepka in bujna in ji sedanje toplo in sončno vreme, ki je nastopilo po izdatni vlagi, zelo dobro služi za nadaljnji razvoj.

Vojvodina: Stanje nasadov je še precej dobro in je rastlina dosegla 2–3 m visoko. Nevarnost bolhačev je pri deževnem vremenu sicer ponehala, toda peronospora se vedno bolj nevarno širi, zaščitno škropljenje pa zaradi vednega deževja doslej skoro ni bilo mogoče. Zaradi hladnega vremena rastlina polagoma zastaja v razvoju in bolj suho in sončno vreme je že nujno potrebno.

Nemčija: Stanje hmeljskih nasadov je zelo različno, vendar je v splošnem rastlina najmanj dva tedna zaostala v razvoju; le malokje je dospela že do 1 m in sem ter tja tudi do 2 m visoko, ponekod pa tudi še niti napeljana ni. Bolhači so povzročili precej škode in ponekod docela uničili vse zelenje. Nalet uši zaenkrat ne obeta biti nevaren, pač pa se skoro povsod vedno bolj širi peronospora ter so ponekod že dvakrat zaščitno škropili. Trajno hladno in deževno vreme se je pretekli teden sicer nekoliko izboljšalo, vendar bi hmelj že nujno potreboval res toplega ter sončnega in tudi bolj suhega vremena.

Francija: Hmeljski nasadi so zaradi hladnega in deževnega vremena precej zaostali. Ponekod so tudi bolhači povzročili precej škode, zadnji čas pa se vedno bolj nevarno širi peronospora in je zaščitno škropljenje že nujno potrebno.

Poljska: Stanje nasadov je zelo različno, vendar je rastlina zaradi hladnega vremena v splošnem precej

zaostala v razvoju. Zadnji čas se je vreme znatno izboljšalo in upati je, da bo rastlina v kratkem dohitela zamujeno. Bolezni in škodljivcev v večjem obsegu doslej ni opaziti, le peronospora se pojavlja sem ter tja.

Belgija: Pri še precej ugodnem vremenu hmelj dobro napreduje v razvoju. Bolhači niso povzročili znatnejše škode, pač pa se pojavlja sem ter tja peronospora in tudi nalet uši postaja vedno večji.

Anglija: Zaradi neugodnega vremena je hmeljska rastlina nekam slabotna, vendar zdrava in zaenkrat bolezni in škodljivcev v večjem obsegu ni opaziti.

Amerika: Stanje nasadov, ki je bilo zaradi dolgotrajnega suhega vremena precej nepovoljno, se je po zadnjem izdatnem deževju vidno popravilo. Rastlina je zaenkrat zdrava in dobro napreduje.

Hranilnica Dravske banovine Celje — Ljubljana — Maribor

Pupilarno varen zavod.
Obrestovanje najugodnejše.

**Za vloge in obresti jamči Dravska banovina
z vsem premoženjem in vso davčno močjo.**

Izročajte denar

v zaupanja vredne domače denarne zavode, da se omogoči z oživitvijo denarnega obtoka delavoljnim našim ljudem zopet delo in kruh.

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

(v lastni palači pri kolodvoru)

Vas vabi, da ji zaupate tudi Vi svoje prihranke, ker Vam nudi zanje s svojim premoženjem popolno varnost. Mesto Celje jo je ustanovilo že pred 72 leti in tudi še samo jamči zanjo z vsem svojim imetjem in z vso svojo davčno močjo.

Denarju, ki ga vložite, je vsakočasna, nemudna izplačljivost strogo zajamčena.

Opozarjamo vse hmeljarje in kmetovalce sploh na važnost

GNOJENJA!

Na razpolago imamo sledeče vrste gnojil:

RUĐNINSKI SUPERFOSFAT 16% in 18%
KOSTNI SUPERFOSFAT KMF 18/19%
FOSFATNO ŽLINDRO 6/10/18%

razen teh dobavljamo:

**MEŠANA GNOJILA, ZLASTI KAS
KOSTNO IN APNENČEVO MOKO**

nadalje imamo stalno na zalogi:

KALIJEVO SOL 40% ZA GNOJENJE
ČILSKI SOLITER 16% ZA GNOJENJE

Vsa navedena gnojila prodajamo po najnižjih dnevnih cenah

Vprašanja in naročila na:

TOVARNO KEMIČNIH IZDELKOV V HRASTNIKU D. D.
ali njeno podružnico v Celju

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najboljše. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 4000 članov - posetnikov z vsem svojim premoženjem

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi, lastni palači na voglu
Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice